

Aspleniaceae เป็นเฟิร์นวงศ์ขนาดใหญ่วงศ์หนึ่งของพืชที่มีเนื้อเยื่อท่อลำเลียงมีจำนวนชนิดประมาณ 700 ชนิดทั่วโลก ซึ่งมักจะจัดจำแนกไว้ในสกุลเดียวคือ *Asplenium* สำหรับประเทศไทยพบเฟิร์นสกุลนี้จำนวน 37 ชนิด ซึ่งต่อมาพบว่ามีหลายชนิดในประเทศไทยที่ไม่สามารถตรวจหาชื่อชนิดได้ ประกอบกับมีแนวความคิดของนักวิจัยต่างประเทศที่จะจัดจำแนกเฟิร์นวงศ์นี้ออกเป็นมากกว่า 1 สกุล จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาทบทวนพืชวงศ์นี้

จากการศึกษาตัวอย่างที่เก็บเพิ่มเติมและจากตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้งในพิพิธภัณฑ์พืชทั้งในประเทศและต่างประเทศพบเฟิร์นวงศ์นี้จำนวน 52 ชนิด ซึ่งได้พิจารณาจัดจำแนกออกเป็น 2 สกุล คือสกุล *Asplenium* L. จำนวน 46 ชนิด และสกุล *Hymenasplenium* Hayata จำนวน 6 ชนิด ได้จัดทำรูปวิธานจำแนกสกุลและชนิด และปรับปรุงคำบรรยายลักษณะข้อมูลการกระจายพันธุ์ของแต่ละชนิดใหม่ และเพิ่มภาพประกอบของแต่ละชนิด ได้ตรวจสอบการหาชื่อชนิดใหม่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจำนวน 6 ชนิดคือ *A. oblancoleatum* Copel., *A. vittaeforme* Cav., *A. laciniatum* D. Don subsp. *tenuicaule* (Hayata) Fras.-Jenk., *A. paradoxum* Blume, *A. polyodon* G. Forst. และ *A. truncatum* Blume ได้พบชนิดใหม่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 7 ชนิดคือ *A. griffithianum* Hook., *A. inaequilaterale* Willd., *A. gueinzianum* Mett. ex Kuhn, *A. khasianum* Sledge, *A. finlaysonianum* Wall., *A. decrescens* Kunze, และ *A. anisodontum* C. Presl. ได้พบชนิดที่คาดว่าจะป็นชนิดใหม่ของโลกจำนวน 3 ชนิดซึ่งได้ตั้งชื่อเอาไว้แล้วเพื่อรอการเพิ่มข้อมูลก่อนการตีพิมพ์คือ *A. calcarum* Boonkerd, sp. nov. (ined.), *A. phanomense*, Boonkerd sp. nov. (ined.) และ *A. sunyenense* Boonkerd, sp. nov. (ined.) นอกจากนี้ยังพบว่ามี 3 ชนิดที่ยังตรวจหาชื่อชนิดไม่ได้เนื่องจากมีลักษณะที่แปรผันจากชนิดที่รู้จักแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องรอเก็บข้อมูลจากตัวอย่างที่อาจจะพบเพิ่มเติมในอนาคตก่อนที่จะสรุปว่าควรป็นชนิดย่อยใหม่ พันธุ์ใหม่หรือชนิดใหม่ของโลก

The Aspleniaceae is one of the large family of vascular plants comprising about 700 species worldwide. It is usually treated all the species in a single genus, *Asplenium* L. Previously, there was 37 species reported in the Flora of Thailand. Later, it was found that key to species and the description is not included all the Thai species. Furthermore, there is a tendency to treat the *Asplenium* species in to more than one genus as previously accepted. So, it is really need to revise the Aspleniaceae in Thailand.

From the study of new collected specimens and herbarium specimens deposited in Thailand and oversea. It was found that fifty two indigenous species were recognized and was classified in to 2 genera, i.e. *Asplenium* L. and *Hymenasplenium* Hayayta which include 46 and 6 species, respectively. Key to genera and species were constructed, new information for descriptions and distribution were added together with photographs of each species.

Six species were redetermined, viz. *A. oblanceolatum* Copel., *A. vittaeforme* Cav., *A. laciniatum* D. Don subsp. *tenuicaule* (Hayata) Fras.-Jenk., *A. paradoxum* Blume, *A. polyodon* G. Forst. and *A. truncatum* Blume. Seven species namely *A. griffithianum* Hook., *A. inaequilaterale* Willd., *A. gueinzianum* Mett. ex Kuhn, *A. khasianum* Sledge, *A. finlaysonianum* Wall., *A. decrescens* Kunze and *A. anisodontum* C. Presl. are new records for Thailand. In addition 3 species tend to be new to science, i.e. *A. calcarum* Boonkerd *sp. nov. (ined.)*, *A. phanomense* Boonkerd *sp nov. (ined.)* and *A. sunyenense* Boonkerd, *sp. nov. (ined.)*, their latin diagnosis will be prepared before submitting the manuscript for publication. Furthermore, there are still three undetermined species due to there overlapping in characters among the known species and need to wait for addition specimens to collect in the future before the recognition of new subspecies, variety or even new species.